

Ember az embertelenségben címmel rendezett kiállítást az Országos Széchényi Könyvtár és a Hadtörténeti Múzeum, a címből jól érthetően az első világháborúról. A megnyitó 1994. június 28-án volt, és valami olyasmit nyújtott-képviselt, amilyenre ez ideig nemhogy a Széchényi Könyvtárban, de jószérivel sehol a (főlötte konzervatív) magyar múzeumi-kiállítási életben nem került sor. Mert nemcsak kiállításokra, nemcsak azok szakszerű és vonzó staffázsára van szükség, egy kiállítást „el is kell adni”.

Nos, ez az eladás szuper módon sikerült. Stílszerűen katonazene hangzott, a legjobb monarchiabeli módon, hangerővel és zengzetekkel, csukaszürkébe öltözött, igazi első világháborús kiskatonák mozogtak a terepen, a megnyitó közönsége gulyáságyúból kapta – csajkában – a marhahús-gulyást, eredeti világháborús recept szerint készült kenyeret falhatott hozzá, a kínált sör íze is monarchikus volt (igaz, a kevésbé monarchikus alkatúak, posztmodernek és egyebek üdítőt is kaphattak). A megnyitó résztvevői tábornokokat és ezredeseket szemlélhettek közelről, akik viszont – tán életükben először – igazi könyvtárosok közé vegyülhettek, cserélhettek eszmét velük (hogy ki járt jobban, legfeljebb boldogult Mátrai László lehetne hivatva eldönteni). Mindenesetre kiemelkedően egyedi, egyéni és sajátos volt a megnyitó, a kora hetvenes évek happeningjeinek még élő résztvevőirészesei is megnyalták utána mind a tíz ujjukat.

Tán frivolnak tűnhet a megnyitó ilyen szemszögű méltatása, ám a megbotránkozóknek figyelmébe ajánlanánk a következőket: nevenincs sportegyesületek is hatalmas szponzorokhoz-pénzekhez juthatnak, egyszerűen azért, mert imázsuk eleve reklámképesnek tekintetik. A könyvtári imázs hasonló kialakítását nyomós anyagi, könyvtári szakmai érdekek motiválhatnák. Ha tehát „események”, látványosságok helyszínévé (is) válik megfelelő alkalmakkor a könyvtár, az csak örömmel-lelkesen üdvözlendő. De egyéb magyarázata is van az *Ember az embertelenségben* című kiállítás kapcsán történt felhajtásnak. A kiállítás kitűnő. Mindenkinek, főként az ifjúságnak szinte kötelező lenne megtekintenie. Hogy ez megtörténhessék, zajt kell csapni körülötte, különben a kutya sem fogja látogatni, mint ez nem egyszer megesik mégoly kiváló kiállítások esetében is. Ezúttal pedig arról van szó, hogy a század világtörténelmének egyik legnagyobb eseménye-komplexuma került terítékre, méghozzá olyan módon, amely csak a legújabb történetírásban kapott rangot. A kiállítás ugyanis nem a szenzációkat, nem a csaták szörnyűségeit mutatja be dokumentumok, fotók, tárgyi emlékek hallatlan sokaságával, hanem a front mögötti katonaeletet, vagyis az életforma, a mentalitás, az életmód, a mindennapok történetét, méghozzá az OSZK mintegy ötezer korabeli fotójára (és persze sok egyéb anyagára) támaszkodva, vagyis úgy, ahogy azt még soha semmilyen doku-

mentáció, kiállítás, történetírói munka nem tette, nem tehetette.

A világviszonylatban is kiemelkedő értékű kiállítás persze elsősorban a legszélesebb értelemben vett látogatóknak szól, de módszertani tanulsága is óriási. Könyvtáraikban kiállításokat is rendezni szokott vagy szándékozó könyvtárosoknak e metódusbeli tanulságok, példák miatt érdemes foglalkozniuk ezzel az eseménnyel. (A kiállítás november 30-ig tekinthető meg a Budavári Palota F. épületében.)

Megjelent a Könyvtári Figyelő 1994. évi második száma. Csodálkoztunk volna, ha nem valamiféle kötelezpéldány szolgáltatással kapcsolatos cikkel kezdődik, hisz tudjuk (a 3K előző számai is tanúskodhatnak róla), hogy jelenleg ez a téma a legfontosabb nemcsak az OSZK számára, de jószereivel az egész magyar könyvtárügynek is. *Poprády Géza* szárnyas szavakkal szólt a kérdéskörről a legkülönbözőbb fórumokon (mint olvasóink emlékez-

hetnek rá, sort kerített ilyesmire miniszteri értekezleten, a könyvkiadók népes és reprezentatív csoportja előtt, az ország egész lakosságához szólva a legkülönbözőbb médiákon keresztül, a szakmához irányítva mondandóját pl. a 3K-nak adott interjújában stb.), az OSZK szakértői is hallatták hangjukat. A Figyelőnek ebben a számban *Sonnevend Péter* írt parádés tanulmányt *A tudományos célú kötelezpéldányok szolgáltatását szabályozó törvény koncepciója* címmel. Jó szívvel azt kívánánk, hogy e tanulmány is, a fentebb hivatkozottak is mihamarabb teljesen avulttá váljanak: egy friss, minden igényt kielégítő, a kötelezpéldányok ügyét hosszú távra rendező törvény miatt. Addig azonban égető szükség van hasonló dolgozatokra, valamint arra is, hogy mindenki magáé-
vá tegye e túlbecsülhetetlenül fontos, és immáron minden másnál dirigen-
sebb ügyet. A számban persze más válogatott csemegék is találhatóak, el kell olvasni őket mind.

Vidám falatozás korhú csajkákból

Hírlevél a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz

Budapest, 1994. július 3.

38. szám

Vándorgyűlés, 1994. Körmend – Talán még eljut néhány tagtárshoz ez a hírlevél Körmend előtt. Itt csak annyit, hogy a technikai tudnivalókról (számla, rendelésmódosítás, szállásigények stb.) a helyi szervezők a június 16-án kelt levélükben tájékoztatták a szakterületi szervezetek elnökeit. Ebben közölték azt is, hogy a (94)310-231-es telefonon lehet még tisztázni a problémákat *Tuboly Vince* kollégával. Szerinte az országban nagy az érdeklődés a vándorgyűlés iránt; biztosan sikeres lesz és mindannyian jól fogjuk magunkat érezni azokból az előkészületekből ítélve, amelyeket a Vas Megyei Szervezet tagjai már megtettek.

Országgyűlési képviselők a KKDSZ-ben – A KKDSZ elnöke, Vadász János 1994. június 24-ére meghívta az új országgyűlés azon képviselőit, akik valami módon kapcsolatban állnak a KKDSZ-ben képviselt szakmákkal. Az MKE elnöke is meghívót kapott e fontos összejövételre. Remélhetőleg a következő hírlevél vagy valamely szakmai orgániumunk érdemi tájékoztatást is adhat a találkozóról. Mindenesetre ez úton is megköszönjük a KKDSZ kezdeményezését.

Tisztújítás, 1994 – Megtörtént a tisztségviselők jelölésének első menete. Az egyesület erősödését jelzi, hogy az egyéni és testületi tagok, valamint a szervezetek összesen 161 tagtársat érdekesítettek arra, hogy a jelöltlistára elnökként, elnökségi tagként, ellenőrző bizottsági elnökként vagy ellenőrző bizottsági tagként felkerüljön. Közülük ketten kapták meg az elnökség, tizenkilencen az elnökségi tagság, egy az ellenőrző bizottsági elnökség és hatan az ellenőrző bizottsági tagság jelöltlistájára való felkerüléshez szükséges (minimálisan ötven) jelölést. A többiek is felkerülhetnek azonban még a listára a második jelölési forduló alapján. Az egész procedúra most ott tart, hogy a választási bizottság elnöke, Rády Ferenc felkérte az összes eddigi jelöltet, nyilatkozzanak, vállalják-e a jelöltséget, akár megkapták, akár nem a szükséges mennyiségű jelölést. A válaszok beérkezése után a tagságot tájékoztatni fogja a választási bizottság a jelöltséget vállaló személyekről, közülük azokat, akiknek még nincs meg az ötven jelölésük, még jelölhetik azok az egyéni és testületi tagok, szervezetek, amelyek még nem éltek jelölési jogukkal és kötelességükkel.

Szolgáltatásfejlesztési pályázat 1994 – Az MKE elnöksége által felkért bíráló bizottság a következő pályázatokat minősítette egyenként 30 000 – 30 000 forintos díjazásra méltónak. (A felsorolás rendje nem kíván rangsorolás lenni!)

– Németh László Városi Könyvtár, Hódmezővásárhely (Almási István és társai): egy állandó Németh László-emlékkiállítás koncepciójának kidolgozása, a forгатókönyv elkészítése, az állandó kiállítás kulturális hasznosítása.

– Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár, Debrecen (Gellér Ferencné és Burai István): a könyvtári szolgáltatások számítógépesítése, a fejlesztési koncepció kidolgozása és realizálása.

– Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Katsányi Sándor és társai): a szabadpolcos rendszer bevezetése a Központi Könyvtárban, az új szolgáltatási rend elméleti és gyakorlati előkészítése és kivitelezése.

– Városi Kulturális Központ Gyermekkönyvtára, Szerencs (Somplákné Kaffa Katalin és Kazsik Marianna): a Betűkert c. kölyöklap szerkesztése, a szerkesztési gyakorlat bemutatása, a folyóirat könyvtári hasznosítása.

Gratulálunk a díjazottaknak, de mindazoknak is, akik részt vettek a pályázaton. Reméljük, mihamarabb olvashatjuk mind a díjnyertes, mind az egyéb pályázatok teljes vagy rövidített szövegét a 3K-ban. A bíráló bizottság elnöke egyébként a 3K-ban fog beszámolni a pályázat tapasztalatairól. Az ünnepélyes eredményhirdetés, mint írtuk, Kőrmenden lesz, a vándorgyűlés plenáris ülésén.

Fiatalkönyvtárosok támogatása – Az MKE elnöksége a legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy további 50 000 forinttal toldja meg a Könyvtárosképzési Alapítványnak korábban juttatott 100 000-ot, azzal a céllal, hogy az alapítvány támogassa az egyetemi és főiskolai hallgatók részvételét a vándorgyűlésen.

Békés Megyei Szervezet – A BMSZ – a Békés Megyei Könyvtárral együtt – második alkalommal (először 1992-ben) hívta meg a határokon túl működő magyar könyvtárosokat szakmai tanácskozásra 1994. június 20-25-én. A mintegy 70 résztvevő változatos program segítségével gyarapította tájékozottságát. Könyvtárpolitikai témákon kezdve a finanszírozás kérdésein át egészen a nemzeti kulturális azonosságtudat vizsgálatáig terjedtek az előadások. Jutott egy nap a szép békési könyvtárak meglátogatására is. Az igen hasznos és sikeres továbbképzést az Illyés Alapítvány, a Nyitott Társadalom Alapítvány, a Soros Alapítvány, no meg az MKE támogatta. A résztvevők várják, a rendezők ígérik, hogy lesz harmadik tanácskozás is.

Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete – A CSMKE 1994. június 16-án rendezte meg a 22-ik megyei könyvtárostalálkozót 180 fő részvételével Szegeden, a Kiskőrössi halászcsermelyében. Délelőtt előadásokat hallgattak meg a Csongrád Megyei Közgyűlés tevékenységéről (előadó Lehmann István), a közgyűlés elnöke), a megye kulturális életéről, sportjáról és egészségügyéről (előadó dr. Siket István, a Közgyűlés alelnöke), majd Gyuris György számolt be a Somogyi Könyvtár legutóbbi tíz évéről, amely már az új épületben telt el. Délután hajókirándulás, múzeum- és könyvtárlátogatás, este pedig irodalmi műsor tette teljessé a napot.

Hajdú-Bihar Megyei Szervezet – A HBMSZ 1994. június 20-án a KLTE Zeneműtárában tartotta rendezvényét, amelyen Nagy Zsoltné mutatta be az IKB – Magyar Periodika Adatbázist.

Heves Megyei Szervezet – A HMSZ tanácsi képviselője 1993 óta Korsószné Kékesi Éva, aki Repka Magdolnát váltotta fel e tisztségben. Magdinak megköszönjük eddigi munkálkodását, Évának pedig eredményes tanácsi tevékenységet kívánunk.

Somogy Megyei Szervezet – A SMSZ új vezetőséget választott, a következők szerint. Elnök: Halász Lászlóné, titkár: Halmos Lászlóné, gazdasági felelős: Ujj Mónika. Mindnyájuknak jó munkát, sok sikerélményt kívánunk, a leköszönő

vezetőségnek pedig, az MKE elnöksége nevében is, megköszönjük tevékenységét. A volt tisztségviselők közreműködésére továbbra is számítunk. – A tisztújítás az SMSZ barcsi összejövételén történt meg, ahol is meghallgatták a leköszönő elnök, Pálné Leinberger Ágota beszámolóját az 1993–1994-es tevékenységről, valamint tájékoztatóját a könyvtárosképzés jelenlegi helyzetéről.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezet – Az SZSZBMSZ tagságának 45 fős csoportja tapasztalatcserén járt a Dunakanyarban 1994. június 8-9-én. Pest Megye több könyvtárát és jelentősebb műemlékeit tekintették meg Vácott, Esztergomban, Visegrádon, Nagymaroson és Leányfalun.

Tolna Megyei Szervezet – A TMSZ közreműködött a nemzetiségi könyvtárosok 1994. április 25-27-i országos konferenciája, valamint a gyermek- és ifjúsági írók 1994. május 18-19-i tanácskozásának megszervezésében, továbbá Hanák Ottó, németkéri néprajzkutató Németkéri daloskönyv c. munkájának 1994. május 16-i bemutatásában. A TMSZ-nek tartalmas tervei vannak az év második felére, s ehhez az elnökség anyagi támogatását kéri. Bízunk a pozitív döntésben.

Bibliográfiai Szekció – A BSZ 1994. május 26-án tartott taggyűlésének a jegyzőkönyvéből az alábbiakat tudtuk meg. Három téma szerepelt a napirenden: beszámoló a vezetőség munkájáról, az új vezetőség megválasztása, a bibliográfia tiszteletdíjával kapcsolatos állásfoglalás. Az első napirendi ponthoz a titkárság hadd fűzzön egy megjegyzést: a BSZ nehezményezi, hogy bár a BSZ javasolta, az MKE javaslatában nem szerepelt Kertész Gyula neve a Szinnyi-díjjal kitüntetendők között. Mint ismeretes, az elnökség álláspontja az, amit a tanács is megerősített, hogy a szervezetek saját hatáskörükben, közvetlenül terjesztik elő személyi javaslatukat a különböző országos és minisztériumi kitüntetésekre. Az elnökség a maga személyi javaslatát a tanács elé terjeszti, s csak a tanács megerősítésével továbbítja az illetékes helyre. Tehát az eljárási rend szerint nem történt hiba. A második napirendi pont eredményeképpen a BSZ új vezetősége a következő. Elnök és tanácsai képviselő: Bényei Miklós, titkár: Gyuris György, gazdasági felelős: Nagy Zsoltné, vezetőségi póttag: G. Lengyel Éva. Az ellenőrző bizottság elnöke Kéglí Ferenc lett, tagjai pedig Jávorí Ferencné, Szónyi Éva; póttag: Kránitz Györgyné. A harmadik napirendi ponton tovább dolgoznak, s a szeptemberi taggyűlésen fogják ismét elővenni.

Gyermekkönyvtári Szekció – A GYSZ – az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Könyvtári Szakosztályával közösen – 1994. május 25-26-án „Szabadidős könyvtári foglalkozások” címen konferenciát rendezett Marosvásárhelyen és Székelyudvarhelyen. A konferencia előadói: Fazekas Éva (Kovácsna), Fuchné Fasang Márta (Bp.), Juhász Ágnes (Bp.), Király Éva (Bp.), Pálos Beáta (Bp.), Pápayné Kemenczey Judit (Szolnok), Tóth Gyuláné (Miskolc). Köszönjük a szervezők és az előadók fáradozását, s várjuk részletes beszámolójukat! – A GYSZ – sok más szervezettel együtt – június 19-26-án rendezte meg a Verseghy Nyelvűvelő Verseny döntőjét. Öröndetes, hogy hazaiak mellé a határokon túlról is érkeznek versenyzők. Az 5-6. és a 7-8. osztályosok teljesítményét külön zsűri bírálta el; az egyik zsűri elnöke Grétsy László, a másiké Szűts László volt. Gratulálunk a díjazottaknak, a szervezőket pedig újabb verseny meghirdetésére buzdítjuk.

Zenei Könyvtárosok Szervezete – A ZKSZ 1994. május 25-én az MTA Zenetudományi Intézete tanácstermében tisztújító taggyűlést tartott, s a követ-

kező vezetőséget választotta meg. Elnök: Gócza Gyuláné, vezetőségi tagok: Cseriné Szilágyi Erzsébet, Benkő Csabáné, Bíró Ferenc, Gulyásné Somogyi Klára, Pogány György, Szerző Katalin. Az ellenőrző bizottság elnöke Pintér Ferencné, tagjai: Farkasné Pető Klára, Szende Lászlóné. Az Audiovizuális Szervezet és a ZKSZ már korábban elhatározta szervezetei fúzióját. Erről külön jegyzőkönyvet készítettek, amelyet meg fognak küldeni a titkárságnak.

Az UNESCO közművelődési könyvtári manifesztuma – Az IFLA – az UNESCO megbízásából – ismét foglalkozik a közművelődési könyvtári manifesztum felülvizsgálatával. A barcelonai közgyűlés egyik csatlakozó rendezvényeként Guinaraesben, Portugáliában tartottak egy szemináriumot ezzel a céllal. A szeminárium anyaga megjelent, az érdeklődők az MKE titkárságán férhetnek

Hirdessen a

KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS ban

**Egész oldalas hirdetés 25 000,
fél oldalas hirdetés 12 500,
negyed oldalas
hirdetés 6250 Forint + 25% ÁFA**

**Kiemelt helyen
– a borító 2. és 3. oldalán –
elhelyezett
egész oldalas hirdetésekért
csak 30 000 Forint + 25% ÁFA
díjat kell fizetni
Esztétikus tervezés
és kivitelezés!**

A KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS ban

---

hirdessen

hozzá. Várható, hogy 1949 és 1972 után 1995-ben újabb, korszerűsített változata jelenik meg a kiáltványnak.

IFLA Képzési Szekció – Az MKE regisztráltatta magát az IFLA ezen szekciójában, a képviselővel Pálvölgyi Mihályt bízta meg. Az ő tájékoztatásából tudjuk, hogy 1994. november 13-18-án Pozsonyban kerül sor az UNESCO támogatásával egy szemináriumra, amely a Közép- és Kelet Európában folyó információs szakemberképzéssel foglalkozik. A résztvevők számát 40 főre tervezik, Magyarországot egy oktató és egy gyakorlati szakember (a munkaerőpiac részéről) képviselheti.

III. Budapesti Nemzetközi Könyvtári Szimpózium – A holland partnerektől megérkezett az első jelzés, hogy 1995-ben is megismétlődik a holland-magyaroként indult, majd nemzetközivé vált rendezvény. Akit érdekel: előreláthatólag január 16-18-án lesznek az előadások. Jelentkezni máris lehet az MKE titkárságán. S még valami: az 1994-es szimpózium anyaga megjelent, egy igen szép kötetben. A titkárságon lehet egy-egy példányt igényelni belőle. Természetesen előnyben részesülnek az 1994-es szimpózium résztvevői.

Holland-Magyar együttműködés – A Provinciale Bibliotheekcentrale Gelderland három munkatársa jószolgálati küldöttségben járt Magyarországon 1994. június 27-30-a között. Abban voltak segítségünkre, milyen javaslatokat tegyen a magyar fél a holland kulturális tárcának különféle együttműködési és segítségnyújtási projektekre. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium Könyvtári Osztályának munkatársa, Hegyi Tamás egy informális tanácskozást hívott össze javaslatok előkészítése végett. Ezen – a holland vendégeken kívül – Ambros Zoltán, Pallósiné Toldi Márta, Ramháb Mária és Papp István vett részt. Reméljük, sikerül mindkét minisztérium számára elfogadható javaslatokkal előállni. A holland vendégek felkeresték a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózatának néhány tagját, megtekintették a központi könyvtár épületét és vállalkoztak esetleges továbbfejlesztésére, szakmai javaslatok kidolgozására, végül Kecskemétre utaztak, ahol tájékoztódtak a Katona József Megyei Könyvtár épületének tervezési munkálatairól és a folyamatban lévő építkezésről.

Holland támogatási alap – A magyarországi Holland Királyi Nagykövetségnek szerény anyagi eszközök állnak rendelkezésére olyan projektek támogatására, amelyek elősegítik a magyarországi társadalmi változásokat, a civil szerveződések, az intézmények reformfolyamattal összefüggő tevékenységét. Egy-egy projekt maximum 15 000 holland forint támogatást kaphat. Az érdeklődő szervezetek a titkárságtól kérhetik meg a nagykövetség tájékoztató körlevelének másolatát. Tessék pályázni!

Állást kínál – A Bródy Sándor Megyei Könyvtár (3300, Eger, Kossuth Lajos u. 16. Tel/fax: 36-310-645) felsőfokú szakképzettséggű könyvtárost alkalmaz 1994. szeptember 1-jétől. A munkakör személyes megbeszélés tárgya. Fizetés a közalkalmazotti törvény szerint. – A Magyar Természettudományi Múzeum Könyvtára (Bp., VIII., Baross u. 13. Tel.: 1139-490) fiatal címleíró könyvtárost keres, felsőfokú végzettséggel. Az angol nyelvtudás és a számítógépes ismeretek előnyt jelentenek. Jelentkezni Sízák Judit igazgatónál. – További állásajánlatok az MKE titkárságán.

Az „Ember az embertelenségben” c. kiállítás képei

**A negyvennégyesek
HANGVERSENYE**

Budapest, a Városliget-lásor 6. sz. a. herhelyiségben
 június hó 17-én, este 9 órakor
 G. és K. Főhadnagy

József Főhadnagy Úr és Augustus Főhadnagy Asszony
 előadás: gróf Tisza István, Mr. Zoltán Sándor, Róthy Pál, Csáky László, Engel
 István, Móricz Zsigmond and others. (The text is partially obscured and difficult to read)

a cs. és kir. 44. gyalogezred
 özvegyei és árvaí javára.

